

เรื่องของน้องมอ

สุทธภา ไพนุจิตรต์ พย.บ.

หออภิบาลผู้ป่วยวิกฤตอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

น้องมอเป็นเด็กผู้หญิงในหมู่บ้าน ที่ติดรถ ดิฉันไปโรงเรียน เกือบทุกวันเพราะโรงเรียนอยู่ใกล้ กับโรงพยาบาลที่ดิฉันทำงานอยู่ ซึ่งทุกวันดิฉันต้อง ขับรถจากบ้านพักไปทำงานระยะทางประมาณ ๒๐ กม. ระหว่างทางเราคุยกันเรื่อง ต่างๆ วันหนึ่ง ขณะขับรถผ่านโรงพยาบาลน้องมอ มองเห็นป้าย ภาพพระฉายาลักษณ์ของพระองค์เจ้าที่ปึงกรณ์ รัศมีโชติ มีข้อความ “อะไรที่ว่าแน่ ..นมแม่ดีที่สุด” แล้วเล่าว่า “นี่ถ้าได้กินนมแม่น้องมอคงจะเรียนดีกว่า นี้” ... “หมายความว่าน้องมอไม่ได้กินนมแม่หรือ” ดิฉันถาม เธอตอบว่า “ไม่ได้กินหรอกค่ะ แม่บอกว่า แม่มีปัญหา น้ำนมไม่สามารถให้ลูกกินได้ เนื่องจากแม่ไม่สบาย” ดิฉันในฐานะผู้ที่ทำงาน ด้านเอดส์ มีความคิดบางอย่างขึ้นมาทันที ... เพราะพ่อของน้องมอเป็นนักดนตรี และเสียชีวิตไป ตั้งแต่ น้องมอยังเล็ก ๆ แต่คุยต่อไป “จริงหรือคะ ตอนนี้แม่ทำอะไรละคะ ป้าไม่เจอแม่นานแล้ว” “แม่ทำงานไม่แน่นอน บางทีก็ไปร้องเพลงกับวง ดนตรี บางวันก็ทำสวน ขายผลไม้” น้องมอเล่า ต่อเรื่อย ๆ... หลังจากวันนั้นดิฉันหาโอกาสคุยกับ แม่น้องมอ เพื่อค้นหาความจริงที่ดิฉันตั้งข้อสงสัยไว้ ในใจ วันหนึ่งก็ได้มีโอกาสคุยกันตามลำพัง ก็ใช้วิธี ให้เขาอาศัยรถไปทำธุระในเมือง เราคุยเรื่องน้องมอ เรื่องการเรียน เรื่องการปฏิบัติต่อลูกสาวที่กำลัง เป็นวัยรุ่น แล้วจึงถามเรื่องที่น้องมอไม่ได้กินนมแม่ เธอจึงเล่าให้ฟังว่า ตอนท้องน้องมอ ได้ไปฝาก ท้องตามปกติ แต่สิ่งที่ไม่คาดคิดมาก่อนคือ ผลการ ตรวจเลือดพบว่าติดเชื้อเอช ไอวี ได้กินยาตอน คลอด และถูกห้ามไม่ให้กินนมแม่ และพา

น้องมอไปตรวจเลือดเมื่อครบ ปีครึ่ง เมื่อลูกตรวจ เลือดไม่มีเชื้อ เธอก็พยายามลืมนั้นรายนั้นโดยไม่ได้ พุดถึงเรื่องนี้อีก เหมือนมันไม่เคยเกิดขึ้น จนตอนนี้ น้องมออายุ ๑๗ ปีกว่าแล้วส่วนตัวเองก็ไม่เคย เจ็บป่วยอะไร นอกจากเป็นไข้หวัดบ้าง ซึ่งคนอื่น เขาก็เป็นกัน ยังใช้ชีวิตปกติเหมือนคนอื่นที่ดูสิ ดิฉันมองเธอเต็มๆอย่างสำรวจ ความจริงที่เธอ เปลี่ยนแปลงไปคือผมมลงกว่าเดิมเพียงอย่างเดียว แต่ไม่ได้ผิดปกติ ดิฉันจึงแสดงความเห็นคล้อย ตามเธอ แต่ทั้งประเด็นให้เธอสงสัยว่า การตรวจ เมื่อ ๑๗ ปีที่แล้วอาจมีความคลาดเคลื่อนก็ได้ เพื่อ ความแน่ใจ และถ้าข้อมูลตอนที่ตั้งท้องน้องมอเป็น จริง ยังพอมีทางดูแลสุขภาพให้อยู่อย่างปกติได้ หาก ได้รับการดูแลที่ถูกต้อง หลังจากวันนั้น แม่น้องมอก็มาหาดิฉันที่ โรงพยาบาลตามคำแนะนำ ดิฉันจึงพูดคุยกับเธอเรื่องการตรวจระดับภูมิ ด้านทาน (CD4) หากผลเลือดเป็นบวกเพื่อการวางแผนการดูแลต่อไป เธอตกลงตามที่ดิฉันเสนอแนะ หนึ่งสัปดาห์ผ่านไป มีนาคม 2555 แม่น้องมอมา ฟังผลเลือด หลังจากแจ้งผลเลือด ซึ่งผลเลือดยืนยัน เป็นบวก และระดับภูมิด้านทาน (CD4) = 118 cells (ค่าปกติ 500-1,000 cells) แม่น้องมอถูกส่ง เข้า คลินิกสำหรับผู้ติดเชื้อ เอช ไอ วี เริ่มยาป้องกัน ปอดอักเสบ (PCP) ได้ยาไป หนึ่งสัปดาห์ นัดมาเริ่ม ยาต้านไวรัสสูตรแรก ระหว่างนั้น ดิฉันโทรศัพท์ สอบถามอาการเธอเป็นระยะๆ ภาวนาให้เธอผ่าน พันภาวะแพ้ยา ผ่านไปวันที่ห้า ของการเริ่มยา เธอ โทรหาดิฉันตอนเช้า ประมาณหกนาฬิกา เธอบอกว่าเธอรู้สึกแสบร้อน ตัวแดง ร้อนต้องแช่น้ำเย็น ๆ

จึงจะดีขึ้นน่าจะแพ้ยาล้างบอกให้หยุดยามื่อต่อไปวันนั้นตรงกับวันอาทิตย์ ดิฉันประสานแพทย์ประจำคลินิก ให้ไปพบได้ และเปลี่ยนยาให้หลังจากเธอได้รับยาประมาณ 3 เดือน ระดับภูมิต้านทาน (CD4) ของเธอเพิ่มขึ้นเรื่อย จาก 118 เป็น 305, 371, 421 และ ล่าสุด 530 เซลล์ต่อลูกบาทมิลลิลิตร เมื่อเดือน ตุลาคม 2557 ขณะนี้สุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถใช้ชีวิตในสังคมและประกอบอาชีพได้ตามปกติ จากวันนั้นถึงวันนี้ น้องมอ สอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยคณะวิศวกรรม การเรียนอยู่ในลำดับหนึ่งในสิบ ของห้องจากการสอบถามพูดคุยกับน้องมอระหว่างเดินทาง เธอเล่าว่าแม่กินยาตรงเวลาทุกวัน และไปทำงานเหมือนเดิม ดูเหมือนแม่จะแข็งแรงกว่าเดิมไม่ค่อยเป็นหวัดเหมือนเมื่อก่อน

การที่แม่ของของน้องมอ ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพ เข้าระบบการดูแลรักษาตามมาตรฐานการดูแลของผู้ติดเชื้อเอช ไอ วี จนสามารถทำงานได้ตามปกติ สุขภาพแข็งแรง มีคุณภาพชีวิต สามารถส่งเสียให้ลูกได้เรียนอย่างเต็มความสามารถ ทำให้ดิฉันรู้สึกดีใจและเป็นสุขใจมาก ที่ได้มีส่วนช่วยให้เด็กผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งพ่อได้จากเธอไปตั้งแต่เด็ก ให้เติบโตอย่างงดงาม เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของชาติ คาดหวังว่าในอนาคต

น้องมอจะสามารถเลี้ยงตัวเองและดูแลแม่ของเธอต่อไปได้อย่างดี

จากเรื่องของน้องมอ ทำให้ได้รู้ว่าในความเป็นจริง ยังมีคนจำนวนหนึ่งซึ่งมีเชื้อเอชไอวีอยู่ในร่างกายที่ไม่ได้เข้าระบบการดูแลรักษา ทั้ง ๆ ที่รู้ว่ามีติดเชื้อเอชไอวีแล้ว นอกเหนือจากคนที่ไม่รู้ตัวว่ามีเชื้อเอชไอวี เพราะไม่ได้รับการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี สำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี ที่ได้รับการดูแลตามมาตรฐานการดูแลของผู้ติดเชื้อเอช ไอ วี สามารถมีคุณภาพชีวิต ดำเนินชีวิต ในสังคมได้ตามปกติ และการทำงานคุณภาพสามารถทำได้ทุกโอกาสไม่จำเป็นต้องอยู่ในบริบทของสถานบริการหรือขณะปฏิบัติงานเท่านั้น ดังนั้น ผู้ให้บริการควรเพิ่มความชัดเจนในการแจ้งข้อมูลให้การปรึกษากรณีแจ้งผลเลือด เอชไอวี บวก ขยายการให้บริการคลินิก “แม่ลูกปลอดภัย” เพื่อเชื่อมต่อการดูแลระหว่างหญิงตั้งครรภ์ มารดาหลังคลอดที่ติดเชื้อเอชไอวี กับ คลินิกการดูแลผู้ติดเชื้อเอช ไอ วี (คลินิกวันอังคาร)และมีระบบการติดตามผู้ติดเชื้อเอชไอวี ที่ ไม่มาตรวจตามแพทย์นัด เพื่อให้การดูแลผู้ติดเชื้อเอช ไอ วี มีคุณภาพสามารถลดอัตราป่วย อัตราเสียชีวิต ของผู้ติดเชื้อเอช ไอ วี ได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามเป้าหมายที่องค์การอนามัยโลกกำหนด